

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 752/2014-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Advokátska kancelária, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011 p o r u š e n é b o l o .

2. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 432,30 € (slovom štyristotridsaťdva eur a tridsať centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Vajdu, Advokátska kancelária, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 752/2014-13 zo 6. novembra 2014 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol:

„Odo dňa 22.5.2008 do dnešného dňa prebieha na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011 konanie o návrhu žalobcu: [REDAKOVANÉ],... proti žalovanému: [REDAKOVANÉ]... o zaplatenie sumy 1.594,17 EUR s prísl.

I napriek skutočnosti, že odo dňa začatia tohto konania už uplynulo viac ako 6 rokov a 4 mesiace do dnešného dňa nie je toto konanie právoplatne skončené. Vo veci nebolo do dnešného dňa vydané žiadne meritórne rozhodnutie...

Mojím doporučeným listom zo dňa 14.12.2011 som..., predsedovi Okresného súdu Žilina podal sťažnosť na prieťahy v tomto konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnkov. Na túto moju sťažnosť mi do dnešného dňa nebola doručená žiadna odpoveď odporcu...

Mojím doporučeným listom zo dňa 4.11.2012 som... predsedovi Okresného súdu Žilina podal opätovnú sťažnosť na prieťahy v tomto konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnkov. Ani na túto moju opätovnú sťažnosť mi do dnešného dňa nebola doručená žiadna odpoveď odporcu...

Podaním týchto mojich 2 sťažností som splnil zákonnú podmienku uvedenú v § 53 ods. 1 zákona SNR č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších zmien...

... Právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje nezabavuje súd zodpovednosti za prieťahy v konaní. V konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011 nejde o právne zložitú vec, ide o tzv. zmenkovú vec t.j. vec ku ktorej existuje rozsiahla súdna judikatúra. I napriek tomu konanie v tejto veci trvá 6 rokov a 4 mesiace a do dnešného dňa nebolo vo veci meritórne rozhodnuté.

... Správanie účastníka konania /sťažovateľa/ počas konania. Z obsahu spisu Okresného súdu Žilina č. k. 19 CbZm 3/2011 je zrejmé, že ja, sťažovateľ som nezavinil predlžovanie tohto konania. Predlžovanie tohto konania zaviniť žalobca... a jeho advokát [REDAKOVANÉ] tým, že podal na súd nesprávne vypracovanú žalobu, túto žalobu neustále menil a opravoval, čo mu Okresný súd Žilina toleroval. Tým dochádzalo k neustálemu predlžovaniu tohto konania...

Podľa § 100 ods. 1 OSP, len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Pritom sa usiluje predovšetkým o tom, aby sa spor vyriešil zmierne, a aby konanie pôsobilo výchovne. Počas konania môže súd účastníkom uviesť, ako sa na základe doteraz tvrdených a preukazovaných skutočností javí právne posúdenie veci.

Podľa § 114 ods. 1 OSP, ak súd neodmietol návrh z procesných dôvodov alebo nerozhodol o zastavení konania podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, pojednávanie pripraví tak, aby bolo možné rozhodnúť o veci spravidla na jedinom pojednávaní.

Z obsahu spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 19 CbZm 3/2011 je zrejmé, že Okresný súd Žilina tieto zákonné ustanovenia v tomto konaní nerešpektoval. V konaní sú

neodôvodnené prietahy, čím sa toto konanie neúmerne predlžuje. Už iba samotná skutočnosť, že konanie v tejto veci trvá 6 rokov a 4 mesiace a do dnešného dňa nebolo vo veci vydané meritórne rozhodnutie je dôkazom porušenie môjho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Takáto dĺžka konania predlžuje stav mojej právnej neistoty do tej miery, že moje právo na súdnu ochranu sa stáva iba iluzórnym právom. Postupom Okresného súdu Žilina je porušované moje ústavné právo podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

V tejto veci som podaním zo dňa 19.3.2012 podal ústavnú sťažnosť pre porušenie môjho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, o ktorej prebehlo konanie na Ústavnom súde Slovenskej republiky v Košiciach pod sp. zn. I. ÚS 169/2012. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach sp. zn. I. ÚS 169/2012-9 zo dňa 18.4.2012 bola táto moja sťažnosť odmietnutá. ... Z obsahu spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 19 CbZm 3/2011 je zrejmé, že po podaní tejto mojej ústavnej sťažnosti a po vydaní uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky v Košiciach sp. zn. I. ÚS 169/2012-9 zo dňa 18.4.2012 sa vo veci nič nezmenilo. V tomto konaní sú naďalej prietahy.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011 porušené bolo.

Okresnému súdu Žilina sa prikazuje, aby v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011 konal bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 7.000 EUR, ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy tohto konania v sume 284,08 EUR, ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu č. ú... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti podaním sp. zn. 1 SprS 485/2014 zo 4. decembra 2014 vyjadril predseda okresného súdu. Uviedol najmä:

„... mám za to, že hoci konanie trvá pomerne dlhú dobu, nie je možné túto dĺžku konania považovať za zjavne neprimeranú, pretože dĺžka konania je objektívnym odrazom procesnej náročnosti konania a nie prietahov súdu v konaní. Prietahy v konaní neboli zistené ani predsedom súdu, ani iným oprávneným orgánom a nakoniec jednotlivé prietahy nešpecifikuje ani sám sťažovateľ.

Z vyhotoveného prehľadu úkonov vo veci samej vo vyjadrení zákonnej sudkyne je zrejmé, že vo veci súd koná plynulo s prihliadnutím na možnosti dané procesnými predpismi a reálnymi podmienkami výkonu súdnictva. Nadmerným zatažením sudcov a súdneho či administratívneho personálu neospravedľujeme dĺžku konania, avšak poukazujeme na skutočnosť, že súd musí vykonávať rozhodovaciu činnosť za podmienok všeobecne vytvorených pre chod súdnej moci, teda dĺžku súdneho konania nemožno stotožňovať s dĺžkou konaní v iných štátoch EÚ, kde rozhodoval ESLP. Pre posúdenie primeranosti dĺžky konania je potrebné stanoviť určitý medián rozhodovania súdov SR, pretože súdna moc môže pôsobiť len v podmienkach stanovených zákonodarnou mocou, ktorú prezentujú zástupcovia občanov SR zvolení vo voľbách do zákonodarného zboru, teda sprostredkovane ju určujú aj samotní účastníci konania.

Orgán súdnej správy Okresného súdu Žilina vedie konanie v zozname, tzv. reštančných vecí, kde je pravidelne vykonávaný dohľad s cieľom predchádzať kontrolou vzniku prietahov v konaní. Od prijatia veci do dnešného dňa nebolo zistené obdobie, v ktorom by bol súd nečinný. Zo samotného obsahu spisu ako aj prehľadu úkonov je zrejmé, že nejestvuje dlhšie obdobie nečinnosti. Súd aj počas obdobia, keď spis sa nachádzal u znalca na splnenie znaleckej úlohy, sledoval lehoty, urgoval vyhotovenie posudku a splnenie úlohy znalca v stanovenom čase a na to využíval všetky dostupné nástroje, hoci svojou činnosťou samotnú činnosť znalca nemohol ovplyvniť. Pokiaľ sa týka nárokov do predloženia spisu znalcovi, ako aj po tom, čo znalec vrátil spis spolu s vyhotoveným posudkom, súd musel vykonať značné množstvo procesných úkonov v súvislosti s námietkami a procesnými návrhmi strán, najmä však samotného odporcu. Súd pritom aj keď vo všeobecnosti akceptoval ust. § 209 ods. 2 O. s. p. s poukazom na rýchlosť

a plynulosť konania, musel rozhodovať o viacerých návrhoch a vysporiadať sa s nimi, pretože bez rozhodnutia by nebolo možné ďalšie pokračovanie vo veci, napríklad námietky zaujatosti, rozhodnutie o priznaní či nepriznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov odporcovi, pretože od rozhodnutia sa odvíjajú ďalšie práva a povinnosti, ktoré môžu mať dopad na správnosť postupu súdu a správnosť rozhodnutia (určenie zákonného sudcu, povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu a predkladanie uznesení justičnej pokladnici, platenie znalečného a pod.).

Zároveň súd pri rozhodovaní o nárokoch uplatnených v súdnom konaní, pri skladbe a množstve vecí, ktoré napadnú na súd, nemôže rozhodovať bezodkladne. Na rozhodnutie o určitých návrhoch alebo vykonanie určitých úkonov bola zákonodarcom súdu stanovená lehota, ktorá predstavuje maximum času pre rozhodnutie v najnaliehavejších otázkach, ktorá sa pohybuje od 30 do 60 dní. Teda nemožno po sudcovi, súdnych úradníkoch či administratívnom personáli požadovať, aby na všetky reakcie a rozhodnutia na podania a návrhy účastníkov reagovali a vykonali ich ešte v kratšej dobe.

Preto opätovne zdôrazňujem, že celkovú dobu konania považujem za primeranú celkovej náročnosti konania. Určité dlhšie obdobia pre rozhodnutie alebo vykonanie úkonu vo veci samej smerujúceho k meritórnemu prejednaniu a rozhodnutiu veci boli spôsobené tým, že súd musel preverovať správnosť doručenia zásielok poštovým úradom, teda či zásielky boli vydané adresátovi alebo nie (pri rozsiahlej judikatúre NS SR vo veciach doručovania, ktorá skoro znemožňuje aplikovať zákonné domnienky pri doručovaní podľa O. s. p.), o odročení pojednávania, rozhodovaní o vydaní opravného uznesenia, námietke zaujatosti, oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, teda nejedná sa o nadbytočné úkony či nesústredenú činnosť súdu.

V určitom rozsahu na dĺžku konania zodpovedá aj sám odporca, ktorý napríklad zmaril pojednávanie vytýčené na deň 3.8.2012, vynútil si predĺženie doby konania o čas rozhodovania o návrhoch na vydanie opravných uznesení (samotného označenia uznesenia), rozhodovanie o námietkach, rozhodovanie o skúmaní prevzatia zásielky, o oslobodení od platenia súdnych poplatkov a pod.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky svojim Nálezom rozhodol tak, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci

bez zbytočných prieťahov podľa či. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žiliny v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CbZm/3/2012 porušené nebolo, prípadne nálezom sťažnosti nevyhovelo.

Pokiaľ by sa Ústavný súd Slovenskej republiky nestotožnil s vyjadrením alebo by zistil, porušenia základných práv sťažovateľa postupom súdu, navrhujem, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia bral zreteľ na celkovú činnosť súdu, podiel samotného sťažovateľa na celkovej dĺžke konania a procesnú zložitosť konania.“

Sťažovateľ sa k prípisu predsedu okresného súdu vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 9. januára 2015, v ktorom uviedol:

„Konanie v tejto veci prebieha na Okresnom súde Žilina odo dňa 22.5.2008 do dnešného dňa t. j. viac ako 6 rokov a 7 mesiacov. Za toto obdobie boli vo veci nariadené iba 4 pojednávania... Nie je preto pravdivé tvrdenie odporcu..., že nie je možné dĺžku konania v tejto veci považovať za zjavne neprimeranú. Ak konanie v zmenkovej veci trvá takúto dlhú dobu a vo veci sa uskutočnia iba 2 pojednávania, ide o zjavne neprimerane dlhé konanie a stráca sa význam a účel zmenky a zmenkového konania...

Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až dňa 27. 7. 2012 t. j. 4 roky a 2 mesiace po začatí tohto konania. Dovtedy sa v konaní riešili iba procesné veci, čo je málo efektívny postup v konaní. Ak je dĺžka tohto konania primeraná náročnosti konania, mal odporca uviesť v čom konkrétne je táto zmenková vec náročnejšia a zložitejšia ako sú iné zmenkové veci riešené slovenskými súdmi. Väčšina zmenkových vecí na slovenských súdoch sa právoplatne skončí vydaním zmenkového platobného rozkazu a v prípade podania námietok sa vec skončí na jednom pojednávaní.

V tomto konaní nejde o právne zložitú vec, pretože podstatou konania je posúdenie pravosti môjho podpisu na tzv. vlastnej zmenke č. 1/2007 zo dňa 29.11.2007 súdom za pomoci znalca z odboru písmo znalectvo, odvetvie ručné písmo. Odporca za 6 rokov a 7 mesiacov nebol schopný túto skutočnosť hodnoverne zistiť... Až uznesením odporcu zo dňa 10.10.2012 t. j. po 4 rokoch a 5 mesiacoch odo dňa začatia tohto konania bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie.

V zmenkových veciach existuje rozsiahla súdna judikatúra, ktorá rieši problém pravosti podpisu na zmenke.“

Sťažovateľ popísal obdobia nečinnosti okresného súdu a ďalej uviedol:

„Odporca zodpovedá i za prietahy ktoré vznikli nečinnosťou vyšších súdnych úradníkov odporcu a ostatného administratívneho personálu odporcu v tejto veci. Správnou organizáciou práce a dostatočným personálnym obsadením Okresného súdu Žilina sudcami a vyššími súdnymi úradníkmi mohli byť prietahy vo veci odstránené. V konaní nejde o právne a ani skutkovo zložitú vec. Argumenty uvedené vo vyjadrení odporcu zo dňa 4.12.2014 neodôvodňujú súdne konanie v dĺžke 6 rokov a 7 mesiacov v zmenkovej veci.

Na pojednávaní konanom dňa 27.7.2012 som sa ja, sťažovateľ a môj advokát JUDr. Ján Vajda zúčastnili.

Na pojednávanie nariadené na termín 7.11.2014 o 8.30 hod. som sa ja, sťažovateľ a môj advokát JUDr. Ján Vajda nedostavili z dôvodu neodkladných pracovných povinností a pretože sme mali vedomosť o ospravedlnení znalca [REDAKOVANÉ] a o tom, že bol vyčiarknutý zo zoznamu znalcov. Súhlasili sme s tým, aby súd na tomto pojednávaní konal v našej prítomnosti. Toto pojednávanie bolo odročené bez prejednania veci. Našou neúčastou na tomto pojednávaní nevznikli žiadne prietahy.

Na pojednávaní konanom dňa 19.12.2014 sa zúčastnil môj advokát JUDr. Ján Vajda a advokát [REDAKOVANÉ]. Žalobca a ani ja, sťažovateľ sme sa na tomto pojednávaní nezúčastnili... Z obsahu spisu odporcu č. k. 19 CbZm 3/2011 je zrejmé, že procesné návrhy som v tomto konaní podával iba ja, sťažovateľ a iba ja som vyvíjal aktivitu v tomto konaní. Žalobca je v konaní nečinný, hoci má dôkazné bremeno a jeho nečinnosť nahradzuje odporca /Okresný súd Žilina/, čo je neprípustné, pretože odporca tým poskytuje žalobcovi poučenie o hmotnom a aj o procesnom práve, hoci žalobca je zastúpený advokátom [REDAKOVANÉ].

Podávaním procesných návrhov som využíval práva, ktoré mám ako účastník konania. Toto moje konanie nie je možné pokladať za predlžovanie tohto súdneho konania. Žalobca riadne nereagoval na výzvy súdu na začiatku tohto konania, včas a riadne nezaplatil súdny poplatok z podanej žaloby a ani zálohu na trovy znaleckého dokazovania...

Ak by odporca dôsledne rešpektoval § 209 OSP všetky moje námietky s výnimkou námietky zaujatosti by mohli byť vyriešené odvolacím súdom po prvostupňovom rozhodnutí vo veci.

Odporca sa dopustil v konaní opakovaných procesných pochybení, pre ktoré museli byť vydané opravné uznesenia zo dňa 1.2.2011, dňa 21.7.2011 a uznesenie o zamietnutí zo dňa 8.12.2011. To svedčí o nekvalitnej práci vyšších súdnych úradníkov odporcu.“

Dňa 19. januára 2015 právny zástupca doručil „*Ďalšie stanovisko sťažovateľa*“. Oznámil, že „*Okresný súd Žilina dňa 19.12.2014... rozhodol rozsudkom vo veci samej. Vzhľadom na túto skutočnosť beriem späť moju ústavnú sťažnosť v časti, v ktorej som sa domáhal aby Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach prikázal Okresnému súdu Žilina, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov.*“.

Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Vzhľadom na tieto oznámenia ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo spisu vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011 ústavný súd zistil takýto priebeh namietaného konania:

Dňa 22. mája 2008 navrhovateľ [REDAKOVANÉ] – podal na okresnom súde žalobu proti sťažovateľovi na vydanie zmenkového platobného rozkazu o zaplatenie sumy 48 026 Sk s prísl. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 4 Rob 187/2008.

Dňa 26. mája 2008 okresný súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo výške 2 880 Sk v lehote 10 dní.

Dňa 9. júna 2008 navrhovateľ zaplatil súdny poplatok.

Dňa 28. júla 2008 Okresný súd Námestovo oznámil účastníkom, že z dôvodu svojej vecnej nepríslušnosti postupuje vec Okresnému súdu Žilina.

Dňa 10. septembra 2008 bol spis doručený okresnému súdu, kde bol zaevidovaný pod sp. zn. 10 Zm 37/2008.

Dňa 2. októbra 2008 bol spísaný úradný záznam: „*pod č. l. 7 bol začíslovaný originál zmenky, ktorá bola vybratá a uložená do trezoru.*“

Dňa 29. októbra 2008 bola zaslaná výzva právneho zástupcovi navrhovateľa na opravu petitu v časti postihových práv v súlade s ustanovením § 48 ods. 1 bodu 2 zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 v znení neskorších predpisov.

Dňa 6. novembra 2008 navrhovateľ doručil opravený petit návrhu.

Dňa 1. decembra 2008 okresný súd zopakoval výzvu z 29. októbra 2008.

Dňa 9. januára 2009 právny zástupca navrhovateľa oznámil, že petit už opravil.

Dňa 25. mája 2009 okresný súd opätovne vyzval právneho zástupcu navrhovateľa na opravu petitu návrhu.

Dňa 26. mája 2009 bola doručená faxom (poštou následne 3. júna 2009) odpoveď právneho zástupcu navrhovateľa a opravený petit.

Dňa 20. júla 2009 okresný súd rozhodol zmenkovým platobným rozkazom sp. zn. 10 Zm 37/2008. Zaviazal sťažovateľa zaplatiť zmenkový peniaz a trovy konania.

Dňa 11. augusta 2009 sťažovateľ, v zastúpení advokáta JUDr. Vajdu, podal námietky. Okrem iného tvrdil, že rozhodnutie nebolo doručené do jeho vlastných rúk, ale prevzala ho manželka, ktorá mu ho odovzdala až 3. augusta 2009.

Dňa 12. januára 2010 sťažovateľ požiadal o zaslanie zmenkového platobného rozkazu do vlastných rúk a tiež písomností, ktoré označil.

Dňa 4. marca 2010 okresný súd požiadal Poštu Zubrohlava o oznámenie, kto prevzal zásielku adresovanú odporcovi označenú ako 10 Zm 37/2008. Zároveň mali uviesť meno poštového doručovateľa.

Dňa 16. marca 2010 pošta oznámila, že informáciu nemôže poskytnúť, pretože nebolo uvedené podacie číslo zásielky.

Dňa 1. februára 2011 okresný súd uznesením č. k. 10 Zm 37/2008-51 rozhodol o oprave hlavičky zmenkového platobného rozkazu č. k. 10 Zm 37/2009-38. Správne má byť: 10 Zm 37/2008-38, a opravil aj úvodnú časť zmenkového platobného rozkazu, čo sa týka nesprávneho označenia odporcu (rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 27. apríla 2011).

Dňa 3. marca 2011 bol spísaný úradný záznam: „*vzhľadom na námietku odporcu, že neprevzal osobne zásielku so zmenkovým platobným rozkazom a šetrením sa nepodarila zistiť, či zásielku prevzal on alebo jeho matka, okresný súd bude opätovne doručovať zmenkový platobný rozkaz sťažovateľovi.*“

Dňa 28. marca 2011 sťažovateľ opätovne žiadal doručiť zmenkový platobný rozkaz do vlastných rúk.

Dňa 14. apríla 2011 právny zástupca odporcu – sťažovateľa doručil námietky a odvolanie odporcu proti zmenkovému platobnému rozkazu Okresného súdu Žilina č. k. 10 Zm 37/2008-38 z 20. júla 2009 v spojení s uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 10 Zm 37/2008 z 1. februára 2011.

Dňa 3. mája 2011 okresný súd potvrdil, že spis bol prevedený do oddelenia zmenky, šeky. Okrem Zm je vedený pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011.

Dňa 21. júla 2011 okresný súd uznesením č. k. 19 CbZm 3/2011-64 opravil označenie žalobcu uvedené v záhlaví uznesenia okresného súdu č. k. 10 Zm 37/2008-51 z 1. februára 2011.

Dňa 5. augusta 2011 okresný súd uznesením sp. zn. 19 CbZm3/2011 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť sumu 95,50 € z titulu súdneho poplatku (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31. augusta 2011).

Dňa 5. augusta 2011 okresný súd vyzval navrhovateľa vyjadriť sa k námietkam sťažovateľa.

Dňa 7. septembra 2011 sťažovateľ podal návrh na vydanie opravného uznesenia k uzneseniu sp. zn. 19 CbZm 3/2011 z 21. júla 2011.

Dňa 7. decembra 2011 sťažovateľ doručil návrhy na ďalší postup v konaní sp. zn. 19 CbZm 3/2011.

Dňa 8. decembra 2011 okresný súd uznesením zamietol návrh na vydanie opravného uznesenia.

Dňa 9. decembra 2011 bol spísaný úradný záznam o doručení všetkých požadovaných listín sťažovateľovi.

Dňa 2. januára 2012 bol spísaný úradný záznam: „do kancelárie Cb bolo doručené faxové podanie právneho zástupcu sťažovateľa označené ako odvolanie žalovaného proti uzneseniu sp. zn. 19 CbZm 3/2011-79 z 8. decembra 2011.“

Dňa 2. januára 2012 v spise na č. l. 88 je odvolanie sťažovateľa doručené poštou.

Dňa 20. januára 2012 okresný súd oznámil sťažovateľovi, že žalobca sa nevyjadril k jeho námietkam.

Dňa 30. januára 2012 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa na vykonanie dokazovania.

Dňa 31. januára 2013 okresný súd vyzval žalobcu, aby na pojednávaní nariadenom na 20. marec 2012 boli prítomní aj obaja štatutárni zástupcovia.

Dňa 21. februára 2012 právny zástupca sťažovateľa požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 20. marec 2012 z dôvodu, že v tom čase sa bude sťažovateľ nachádzať v Nemecku. Právny zástupca sa musí zúčastniť pojednávania v Poprade.

Dňa 12. marca 2012 okresný súd mailom oznámil právnomu zástupcovi sťažovateľa, že žiadosti o odročenie pojednávania nemieni vyhovieť.

Dňa 12. marca 2012 JUDr. Vajda opätovne požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 20. marec 2012 s tým, že nedostal žiadnu odpoveď na jeho predchádzajúcu žiadosť.

Dňa 19. marca 2012 sťažovateľ požiadal o odročenie pojednávania.

Dňa 20. marca 2012 sťažovateľ podal námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi.

Dňa 20. marca 2012 sa uskutočnilo pojednávanie. Žalobca aj predvolaní svedkovia – štatutárni zástupcovia – boli prítomní. Sťažovateľ ani jeho právny zástupca neboli prítomní. Bolo odročené na neurčito vzhľadom na vznesenú námietku zaujatosti.

Dňa 28. marca 2012 zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ] sa vyjadrila k námietke zaujatosti tak, že sa necíti byť zaujatá.

Dňa 5. februára 2013 okresný súd vyzval sťažovateľa na dokladovanie svojich osobných, majetkových a zárobkových pomerov v súvislosti s jeho žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 29. apríla 2013 okresný súd uznesením nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 10. júna 2013 sťažovateľ doručil odvolanie proti uzneseniu z 29. apríla 2013.

Dňa 25. septembra 2013 bol spis doručený znalcom.

Dňa 30. decembra 2013 okresný súd urgoval znalca na vypracovanie posudku.

Dňa 9. júna 2014 bol doručený znalecký posudok a vyčíslenie trov za jeho vypracovanie 543,46 €.

Dňa 13. júna 2014 bol spísaný úradný záznam: bolo zistené, že JUDr. Vajda má od 1. júla 2013 pozastavený výkon funkcie. Obnovený bol 30. septembra 2013.

Dňa 13. júna 2014 okresný súd uznesením č. k. 19 CbZm 3/2011-259 rozhodol o odmene znalca.

Dňa 1. júla 2014 bol znalecký posudok zaslaný účastníkom s tým, aby sa k nemu vyjadrili.

Dňa 26. septembra 2014 bolo doručené vyjadrenie sťažovateľa k znaleckému posudku.

Dňa 1. októbra 2014 boli námietky sťažovateľa zaslané znalcom a žalobcom.

Dňa 7. novembra 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ nebol prítomný.

Dňa 19. decembra 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Za sťažovateľa bol prítomný jeho právny zástupca. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Predmetom namietaného konania bolo rozhodovanie o návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu na sumu 48 026 Sk. V spore vystupuje sťažovateľ ako žalovaný. Ústavný súd už obdobnú vec posudzoval, pričom ustálil, že konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu nemožno považovať za právne zložité (m. m. II. ÚS 158/2014). V danej veci ústavný súd nezistil ani skutkovú zložitosť veci.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 19 CbZm 3/2011 zistil, že sťažovateľ sa na prieťahoch v konaní aj sám podieľal. Zo štyroch nariadených pojednávaní sa osobne zúčastnil len jedného. Na pojednávaní nariadenom na 20. marec 2012 sa on (ani jeho právny zástupca) nezúčastnil napriek tomu, že mu konajúci súd oznámil, že nemieni vyhovieť jeho žiadosti o odročenie

pojednávania. Nezúčastnil sa ani pojednávania nariadeného na 7. november 2014. V čase od 1. júla 2013 do 30. septembra 2013 mal právny zástupca sťažovateľa pozastavený výkon advokátskej činnosti, túto skutočnosť sťažovateľ konajúcemu súdu neoznámil. Vo vzťahu k podielu sťažovateľa na prieťahoch v konaní ústavný súd nemôže nezobrať do úvahy aj tvrdenie okresného súdu, podľa ktorého si sťažovateľ „*vynútil predĺženie doby konania o čas rozhodovania o návrhoch na vydanie opravných uznesení (samotného označenia uznesenia), rozhodovanie o námietkach, rozhodovanie o skúmaní prevzatia zásielky, o oslobodení od platenia súdnych poplatkov a pod.*“.

3. Pri hodnotení postupu okresného súdu ústavný súd konštatuje, že okresný súd v namietanom konaní prvýkrát meritórne rozhodol 20. júla 2009 tak, že sťažovateľa zaviazal zaplatiť zmenku a trovy konania. Po námietke nesprávneho doručenia trvalo okresnému súdu sedem mesiacov (od 11. augusta 2009 do 4. marca 2010), kým pristúpil k doručovaniu. Ďalších desať mesiacov mu trvalo, kým reagoval na chyby vo vydanom rozhodnutí a rozhodol opravným uznesením (od 4. marca 2010 do 1. februára 2011). Dňa 10. októbra 2012 okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie, spisový materiál znalcovi však doručil až 25. septembra 2013, t. j. o 11 mesiacov. Znalcovi potom bez použitia poriadkových opatrení toleroval vypracovávanie znaleckého posudku 8 mesiacov namiesto uznesením z 10. októbra 2012 stanovených 60 dní. Z celkovej dĺžky konania viac ako 6 rokov bol okresný súd nečinný v období troch rokov.

Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že úplnou procesnou nečinnosťou okresného súdu v uvedenom období došlo v konaní vedenom pod sp. zn. 19 CbZm 3/2011 k zbytočným prieťahom, a teda k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie,

opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Podľa § 54 zákona o ústavnom súde ak sťažovateľ vezme svoju sťažnosť späť, ústavný súd konanie o nej zastaví okrem prípadu, ak ústavný súd rozhodne, že späťvzatie sa nepripúšťa, najmä ak sťažnosť smeruje proti takému právoplatnému rozhodnutiu, opatreniu alebo zásahu, ktoré mimoriadne závažným spôsobom porušujú základné práva alebo slobody sťažovateľa. Sťažovateľ podaním z 15. januára 2015 svoju sťažnosť v časti, v ktorej sa domáhal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, zobral späť.

Keďže ústavný súd nezistil dôvody, ktoré by mohli viesť k záveru o neprípustnosti späťvzatia sťažnosti v časti výroku, ktorý označil sťažovateľ, sťažovateľovmu návrhu vyhovel.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Ústavný súd nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu iba konštatovanie porušenia označeného základného práva sťažovateľa za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto dospel k názoru, že treba rozhodnúť aj o jeho žiadosti priznať mu primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 €, odôvodňujúc pretrvávajúcim stavom právnej neistoty. Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd zohľadnil predovšetkým doterajšiu dĺžku namietaného konania, ako aj sťažovateľov podiel na prieťahoch v konaní a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (bod 2 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Jánom Vajdom. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti) 2 x 134 €, k tomu režijný paušál 2 x 8,04 € a jeden úkon vykonaný v roku 2015 (vyjadrenie zo 7. januára 2015) 1 x 139,83 € a k tomu režijný paušál 8,39 € podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb spolu v sume 432,30 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. februára 2015